

Kavelruil Kamerik-Harmelen

nieuwsbrief 11 – Juni 2023

Dit project wordt medegefinancierd door Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: "Europa investeert in zijn platteland"

PROVINCIE UTRECHT

Kamerik-Harmelen na kavelruil klaar voor de toekomst

Nadat Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht hadden ingestemd met het Kavelruilplan Kamerik-Harmelen, is op 11 mei jl. de akte ondertekend. Hiermee is het kavelruilproject officieel afgerond en is het gebied klaar voor de toekomst. In dit project, dat al sinds 2019 loopt, zijn honderden hectares grond geruild. Hierdoor is de landbouwstructuur verbeterd, het agrarisch wegverkeer verminderd en kan de biodiversiteit worden hersteld. In deze laatste nieuwsbrief meer informatie over de bereikte resultaten, een terugblik op de feestelijke slotbijeenkomst en reacties van enkele deelnemers.

Bij de kavelruil ruilen grondeigenaren op geheel vrijwillige basis kavels om zo grotere huiskavels of grotere veldkavels op kortere afstand te krijgen. Het project in Kamerik-Harmelen kent een unieke aanpak; de landbouwstructuur wordt verbeterd en tegelijkertijd treffen de agrariërs vrijwillig maatregelen op hun percelen om de biodiversiteit te vergroten of bodemdaling af te remmen.

Deelnemers aan de kavelruil en leden van de Kavelruilcommissie tijdens de slotbijeenkomst.

Verschillende doelen bereikt

De provincie heeft 93 hectare grond ingebracht in de kavelruil, de deelnemende agrariërs zo'n 183 hectare. Dankzij deze inbreng konden verschillende doelen worden bereikt. Allereerst zijn meerdere huiskavels vergroot en zijn veldkavels samengevoegd of dichter bij de bedrijfsgebouwen gekomen. Hierdoor neemt het agrarisch verkeer op de openbare weg in Woerden flink af. Doordat de agrarische bedrijven dankzij de kavelruil kunnen groeien, kunnen ze beter inspelen op de maatschappelijke doelen waarop de kavelruil ook gericht is. Dat zijn onder andere het afremmen van bodemdaling, het versterken van de biodiversiteit, het verbeteren van de waterkwaliteit en een goed waterbeheer. De biodiversiteit en de waterkwaliteit worden verbeterd doordat er in het gebied 140 hectare extra agrarisch natuurbeheer komt. Ook worden bruggen die de doorstroming in de primaire watergangen beperken, verwijderd.

Extra resultaten

De kavelruil heeft ook nog een aantal extra resultaten opgeleverd. Zo kan de provincie Zuid-Holland 22 hectare kopen in het natuurgebied Ruygenborg, wordt grond ingebracht voor de aanleg van een rotonde op de N212 en wordt de veiligheid op de N198 verbeterd door parkeerplaatsen te verleggen.

Deelnemende partijen

De kavelruil is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen 39 agrarisch ondernemers, provincie Utrecht, LTO Noord Woerden, gebiedscoöperatie Rijn, Vecht en Venen, gemeente Woerden en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Het project is grotendeels gefinancierd door de provincie Utrecht, met gebruikmaking van EU-gelden.

Feestelijke afsluiting kavelruil

De kavelruil is op donderdag 25 mei feestelijke afgesloten in het bijzijn van de deelnemers en de leden van de Kavelruilcommissie. De Utrechtse gedeputeerde Mirjam Sterk (Natuur en Landbouw) sprak de aanwezigen toe in een videoboodschap omdat zij op het laatste moment verhinderd was.

Wim Groeneweg, de voorzitter van de Kavelruilcommissie, leidde de aanwezigen door het programma. In zijn welkomstwoord sprak hij over een lang proces met een mooi resultaat en hij bedankte allen die eraan meegewerkt hebben. "Er is heel wat vergaderd, corona heeft het proces ook geen goed gedaan, maar we zijn er met z'n allen uitgekomen! Dat is heel mooi, want er zijn momenten geweest dat ik bang was dat het helemaal niet zou lukken. De uitdaging was dat het niet alleen ging om structuurversterking maar ook om verbeteren van biodiversiteit en tegengaan van bodemdaling. En bij dit alles het uitgangspunt dat een agrarisch ondernemer een boterham moet kunnen blijven verdienen."

Mirjam Sterk refereerde aan het gezegde 'van ruilen komt huilen'. "Maar dat is zeker niet het geval bij deze kavelruil. Er is winst voor de boeren, omdat veelal een betere bedrijfsvoering mogelijk is. Er is winst voor de natuur omdat de biodiversiteit verbeterd wordt. En ook winst voor de inwoners omdat er minder landbouwverkeer nodig is door grotere huiskavels en minder verre veldkavels." Zij bedankte de agrariërs voor hun vrijwillige deelname en sloot af met de woorden dat dit naar meer smaakt.

Tot slot gaf kavelruilcoördinator Erik van Wijk van Optifield een terugblik op het proces en de resultaten. "We zijn al in 2017 gestart met een inventarisatie waaruit bleek dat er veel animo was voor een kavelruil. In 2019 zijn we van start gegaan en eind vorig jaar was de kavelruil rond, met het passeren van de akte op 11 mei 2023 als sluitstuk."

Resultaten in cijfers:

- 336 ha geruild
- 86 hectare groei huiskavels
- 140 hectare agrarisch natuurbeheer erbij
- 65 hectare waterinfiltratiesystemen toegezegd
- 39 partijen meegedaan
- gemiddeld 8,6 hectare per deelnemer geruild
- 3 ongebruikte bruggen verwijderd

En als extra:

- 22 hectare voor provincie Z-Holland voor natuurgebied Ruygenborg
- grond beschikbaar voor aanleg rotonde N212
- veiligheid N198 verbeterd door aanleg parkeerplaatsen

Reacties op de kavelruil

Veehouder Hans van Soest uit Gerverscop was vanuit de LTO een van de initiatiefnemers voor de kavelruil Kamerik-Harmelen. "Ik ben blij dat het project geslaagd is. Iedere deelnemer is er goed uitgesprongen met minder versnippering van percelen en vaak iets meer grond. Dat maakt het mogelijk maatschappelijke doelen te realiseren, zoals agrarisch natuurbeheer of waterinfiltratie om bodemdaling tegen te gaan. Zelf heb ik 2 ha ingebracht en 3,5 ha gekregen."

John Boere is bedrijfsleider bij de firma Van Drie. "Wij hebben 35 ha ingebracht en 45 ha teruggekregen. Het gaat vooral om grond van de provincie bij de Houtdijk. De grote winst is dat de huiskavel is gegroeid en dat we meer kunnen gaan doen aan weidevogelbeheer. Ik weet nog goed dat de mannen van Optifield bij de start zeiden: 'Het is een heel gedoe, maar het wordt wel beter'. En dat is helemaal waar, ik moet nog vaak aan die uitspraak denken."

Wim de Wit is pachter. "Eigenaar ASR wilde gelukkig meewerken aan het kavelruilproces. Ik heb 5,5 ha ingeleverd. Een particulier die tussen mijn percelen zat is er uitgegaan. Daardoor heb ik er ruim 8 ha huiskavel bij gekregen, een mooi resultaat."

De agrariërs zijn erg te spreken over de onafhankelijke rol van de kavelruilcoördinatoren van Optifield. "Zo krijg je onderling geen scheve gezichten, want het kan niet iedereen op alle punten naar de zin gemaakt worden." Ze zijn het erover eens dat een kavelruil eigenlijk nooit klaar is. "Zeker in deze onzekere tijden zullen er boeren stoppen, waardoor er weer nieuwe mogelijkheden ontstaan. We kunnen het boek niet helemaal sluiten."

V.l.n.r. Hans van Soest, Wim de Wit en John Boere

Heeft u nog vragen over de kavelruil?

Wilt u nadere informatie of heeft u vragen over de kavelruil? Neem dan contact op met:

- Kavelruilcoördinator Stan Gloudemans (gloudemans@optifield.nl of 06-2907 2425)
- Kavelruilcoördinator Erik van Wijk (vanwijk@optifield.nl of 06-5203 6405)
- Projectleider Jos Geenen (jos.geenen@provincie-utrecht.nl of 06-1830 0572)

Vertrouwenspersoon kavelruil

- Vertrouwenspersoon Hans van Rossum (06-2042 2515)

N.B.: Het kavelruilproject Kamerik-Harmelen is afgerond, dit is de laatste nieuwsbrief.